

ΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ο ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Στα Γραφεία της Βουλής, Γεν. πρόεδρος στη Ρωσία. Έπαρχος στη Θήρα. Μία σειρά χαριτωμένων ανέκδοτων. Ο ποιητής που... τα κάνει θάλασσα! Ένα ποίημα του Αχιλλεύς που δημιουργεί διπλωματικό ζήτημα. Ο άγαπημένος του λαού και χαϊδεμένος των κομμάτων. Τι είπε για τον Αχ. Παράσκο ο Γρικουπής. Ένα επεισόδιό του με τον Αλ. Κουμουνδούρο.

ΣΟ κ' αν περουν τα χρόνια, δυο και αν η ποιητής γίνεται τεχνικότερη και ακολουθεί το νόμο της εξέλιξης, τα ποιήματα του Αχιλλεύς Παράσκου ζουν άσπαστα στις καρδιές των γενοντοτέρων, τους συγκινούν και τους θνύζουν τη ρομαντική μορφή του ποιητή, που λατρεύτηκε όσο κανείς άλλος από τον Έλληνα λαό. Η ποιητής του Αχιλλεύς Παράσκου είνε ολόκληρη η Έλληνική ζωή, από το 1858 ως το 1885, όταν άνοξαν νέοι όριζόντες και δόθηκε νέα τροπή στον πνευματικό και κοινωνικό κόσμο της Ελλάδος. Γι' αυτό,

όπως κ' αν κριθή ο Αχ. Παράσχος, είτε με τις αφεριφροστο θαυμασμούς των συγχρόνων του, είτε με τις σημεινές αντίληψεις της Τέχνης, είναι σπουδαίος ποιητής, άσφ κατώριθε να περιελίξει στο έργο του την εποχή του.

Κάποιος τωρινός κριτικός έγραψε ότι οι πολιτικοί της Ελλάδος παρζήσαν στον Αχ. Παράσκο επιδομάτια και θέσεις, αέν γνώοντες ότι δεν επόρευτο να προσφέρει ούδεμια υπηρεσία ούτωκ. Αιούνη, ίδού τι συνέβαινε σχετικώς :

Κάποτε στη Βουλή, ένας βουλευτής της Αντιπολιτεύσεως έκανε επερώτηση στον Θεόδ. Δηληγιάννη, πρωθυπουργό τότε, ότι ο Παράσχος, υπάλληλος των Γραφείων της Βουλής, δεν ζυώνει στο γραφείο του.

—Τό γνωρίζομεν, κυριε βουλευτά, απάντησε φρονικώτατα ο Δηληγιάννης. Ο κ. Αχ. Παράσχος εύρισκται εις διαφιή ποιητικήν άδειαν!

Και πρέπει να σημειωθή σχετικώς ότι ο Θεόδ. Δηληγιάννης δεν μπορούσε να είνε ευχαριστήμενος με τον Παράσκο, ό όποιος τον είχε κοιμισατζεριοθή σ' ένα ποίημα του πατριωτικό.

Άλλοτε πάλι, που ήταν πρωθυπουργός ο Χαρίλαος Τρικούπης και ο Αχ. Παράσχος είχε διορισθή υπάλληλος στο ύπουργείο των Οικονομικών, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας κατήγγειλε στον Τρικούπη ότι ο νέος υπάλληλος δεν πατά καθήλουν στο γραφείο. Και ο Μεσολογγίτης πολιτικός απάντησε ήσυχα :

—Άλλά δι' αυτό άκρίτως διορισθή ο κ. Παράσχος! ...

Ένας άλλος πολιτικός, εναντίον του όποιου ο Αχιλλεύς είχε τοξέσει τα πιο ότερα βέλη της πατριωτικής του φρενέτας, ήταν ο Αλέξανδρος Κομμουνόδορος. Έναντίον του ο Παράσχος είχε γράψει εκτός των άλλων, και δύο του ποιήματα : τον «Ανταλκίδα» και την «Ειη Μαίωνα». Τα ποιήματα αυτά δεν περιελίφθησαν στα «Απαντά» του, άπολούν δε δομνάτα κατηγορητήριο εναντίον της πολιτικής του Κομμουνόδορου στο ζήτημα της παραρτηρήσεως της Θεσσαλίας. «Αλλ' ό Μωραϊτής πολιτικός, γνωρίζοντας πόσο δημοφιλής ήταν ο Αχιλλεύς Παράσχος, έβλεπε να τον μαλάξη και του έβγαλε επιδομα. Οι φίλοι του όμως διαμαρτυρήθηκαν έντονα γι' αυτό.

—Τού Παράσκου, είναν, βγάξεις επιδομα, που μάζ βράζει και θά μάζ βράση χειρότερα ;

—Δέν βαρέεσθε, απάντησε ο Κομμουνόδορος. Αιούτος είνε ποιητής. Αιούτου άξιου θά του στήσουν ανδράντα. Έμένα θά μου στήσουν; Ας βράζει, λοιπόν! ...

Και ό ανεξίτηλος πολιτικός, που ήταν έπάνω από τα πάθη και τα μιση των ανθρώπων, πήρε τον «Ανταλκίδα» και άρχισε να τον διαβάξη, χαμογελώντας πικρά στις άδικες κατηγορίες του ποιητή.

Άλλά και ό ίδιος ό Παράσχος δεν έδινε ποτέ του διαφορική σημασία στις δημόσιες θέσεις που έπαιον. Ηέφερε ότι οι πολιτικοί τον περιποιόνταν, γιά να κολακίζον την Κοινή Γνώμη, και έπομυνοσ αούξ ήταν ό άφορμώσθος των κομμάτων ποιητής. Έγραψε λοιπόν, ότι ήθελε, χωρίς να λογαριάζη τό άποτέλεσμα των γραφομύνων του. «Ας γίνη ό,τι γίνη », έλεγε. Απώδειξ και τό έξης ανέκδοτο :

Κάποτε ο Αχιλλεύς Παράσχος διοριστή Γενικός Πρόξενος στο Ταϊνάνιον της Ρωσίας. Αιούσος λοιπόν άνακάλυψε ότι είνε πλασμένος γιά τό διπλωματικό στάδιο, άπέδέρθη χωρίς διαταγή τη θέση και πήγε. Έκει σχετισθήκε μ' έναν Έλληνα ματρός, πατριώτη και λιγάκι ποιητή, τον Νικόλαο Διδόρη. Βλέπονταν συχνά και μιλούσαν μαζί, κυρίως γιά τα ένθικά ζήτηματα, που έβροζαν την εποχή εκείνη. Αξάφνα έπιασε οίστρος τον Παράσκο, έγραψε ένα ποίημα.....άντιρροσικό και τό δημοσίευσε σε μιá έφημερίδα των Αθηνών. Τό ποίημα ήταν γραμμένο σαν έπιστολή στον Διδόρη και τον παρότρυνε εν' απέληθ της

παγεράς εκείνης Συνθέσεως, στην όποιαν οι κάτοικοι από ασυλοπάτια στέκονταν άρκουάδες και άνθρώπων ». Και έτελειωσε με τον έξης περιεργό στίχο :

«Αν φύγεις, είσαι άνθρωπος » αν μείνεις, είσαι Ρώσος! »

Ο έν Αθήνας Ρώσος πρόεδρος, που του διάβασαν και του εξήγησαν τό ποίημα, έμεινε κατάπληκτος με τη γλώσσα του νέου διπλωμάτη, που ίσθητοόσε τά συμφρόντα των Έλλήνων στη χώρα που την έβράζε με τόση όρημύ. Διμαρτυρήθη λοιπόν στον Τρικούπη, ό όποιος του εξήγησε τί είδους ίδιοσυγκρασία ήταν ό «εθελόδη» Αχιλλεύς—όπως τον έχρασεστήσε. Παράγματι, ό προσβεβητής ώρθησε, έμιαθε, έπέισθη ότι η Ρωσική Αιτοκρατορία τίποτα δεν έχει να φοβήται από τους μύδροους του ποιητή και τον άφρως ήσυχο στη θέση του.

—Ας γράφει ό,τι θέλει! ... έλεε.

Φαίνεται ότι όλες αυτές τις στιχομυθικές παραφορές του Παράσκου τις προκαούσε η νοσταλγία του γιά την Αθήνα. Μαζούρα άπ' αυτήν, ο Αχιλλεύς ήταν σαν ψάρι έξω από τό νερό. Τό φιλαθναϊκό αυτό αίσθημα τον τον ώδηγοούσε συχνά σε μεγάλες υπερβολές στην εμφρασί του. Π.χ., σε κάποιο ποίημα του γράφει ότι όταν πατά κανείς τό χώμα των Αθηνών εείγεται Παρθενώνας! Τους στίχους αυτούς παρωδούσας ό Σουρής, γράφει στον Παράσκο ότι σ' αυτόν, που μένει διαρκώς στις Αθήνας, δεν συμβαίνει κανένα από τα θαύματα αυτά. Απειναντίας, μάλιστα :

Πατώ μέσα στη λάσπη της, πατώ και μες στη σκόνη, και κάνω μ' ένθουσιασμό καινούριο παντελόνι! ...

Ήταν, λοιπόν, ό Αχ. Παράσχος τό χαϊδεμένο παιδί των πολιτικών, όπως ήταν ό κοιμισατζεριός της Έλληνικής κοινωνίας. Ό,τι ζήτησος, τό είχε. Την άνοξή του 1873 ζήτησε να τον διορίσουν Έπαρχο, και τον διόρισαν στην Σαντορίνη. Σημειώοντες ότι ο Παράσχος δεν είχε πολλά προσόντα γιά δημόσιες θέσεις. Δέν είχε καμιάτε πολύ γιά μιá μάζη γραμάτια. Ένας συναρμόζικος και στενός φίλος του, ό Σπύρος Μαυρομμάτης, έλεγε ότι ό Αχιλλεύς μόνον τό Σχολαρχείο είχε τελειώσει. Ούτε άως και εαυτοδίδακτος ήταν, γιαι δεν έδιδάθη σχεδόν τίποτε. Μισούσε τις έξενες γλώσσες. Τα Έλληνικά τά έμαθε μάλλον ποιητικώς, παρά γραμματικώς. Δέν έδιδάθε, παρά έφημερίδες (άπό τις άποιες έφύρανε μόνο επιδόμαες και συγκεκριμένες γνώσεις), λίγα μυσθωτήματα, ποιήματα των συγχρόνων του και μιá μετάφραση των ποιημάτων του Βύρωνα, σε άρχαιοτερή καθαρευοισια. Με δύο λέξεις, δεν ήταν ό άνθρωπος του βιβλίου, της μελέτης. Μόνον η φυσική του ενήρεια και η μεγάλη άντίληψη, εκτός του ποιητικού ταλέντου, τον έκαναν να φαγερόνεται και ως λόγιος, ενώ δεν ήταν παρά μόνο ένας πηγαίος ποιητής. Ένας ένθουσιώδης βάροδος. Και η όρθογραφία του άκούμη δεν ήταν άφορη και άνελαμβάνε ό αδελφός του Γεώργιος της στοιχειή φροντίδα να διορθώνη τις άνορθογραφίες του Αχιλλεύς, όταν κανένα ποίημα έπορευτο να δημοσιευθή, γιαι τό περιούστερο ό Αχιλλεύς τά έδημοσίευε...προσορρωκώς, με την όραία του άπαγγελία. Και όταν ό Γεώργιος πέθανε, ό Αχιλλεύς άναγκασόταν να καταφευγή στους πιο ποτούς φίλους του γιά τη διορθωση των χειρογράφων του. Η όρθογραφία έπήρξε άνέκαθεν τό μεγαλύτερο βάσανο του ποιητή. Όταν στο 1883 ο Αχ. Παράσχος έπληξε στη Ρουμανία, γιά να διαδοσθή στην Έλληνική παροικία τό ποιήματά του, θέλησε να προσφέρει ένα βιβλίον στη βασιλίσσα και ποιήτρια Κάμεν Σούβα, με ίσοζήρη άντίφροση σε 12 στίχους. Ποδά όμως έπληξε στην Έλληνική προσειά και έδειξε τό αντίτιμο στον γομανία Στανάτη Αντωνόπουλο, ό όποιος βράζε θαυμασία την άντίφροση, διώρθησε όμως τρείς.....άνορθογραφίες! ...

Έν τούτοις, ό Αχιλλεύς Παράσχος πήρε τη δημοσία θέση του Έπαρχου και πήγε στη Σαντορίνη, όπου περνούσε τον καιρό του, διαβάζοντας τον Βύρωνα και γράφοντας στίχους. Μέσα στην έρημιά και την ήσυχία του μαρουνού εκείνου νησιού, ό ποιητής είχε βρή ήφραξ έμπνεύσεις. Σ' ένα από τά τελευταία τεύχη μας έδημοσίευσεσμε ένα από τά έργα του, τά γραμμένα εκεί, τον «Τάγο του Προδότη». Νά όμως και μερικία στίχοι από άλλο ποίημα του, τον «Ποιητή - Έπαρχο», που καθρεφτίζει την ύαλληλική του ζωή στη Θήρα :

Χθές πάλιν ανεγίνωσκα τον Βύρωνα κρυφίως, όποτε με κατέλαξε γραφές τις αφιρίδως. Έπ' αυτόφωρο συλληφείεις εις τόσην κατασχόνην,

Ο Αχιλλεύς Παράσχος

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Η άπληστος τού ναυάρχου Κουντουριώτη. "Ένα τιμητικό γεύμα. "Αχ αυτές η προσφωνήσεις σας!... "Ένα άγνωστο ανέκδοτο του κ. Βενιζέλου. Πώς λογαριάζω με τον Κλεμανσό. Επειραι να πιαστούν στα χέρια! Ο Τίγρης μαινεται. Η συμπρωμίασις. Η ευθύτης του "Θάνας. Ο ειρηνος δικης "Αγρινίου κι' ο Γρίβας Γαρθκιώτης.

Ένδοξο; ναύαρχος κ. Παύλος Κουντουριώτης εινε, όπως ξέρετε, άνθρωπος πολύ άπλος. Δέν του άρεσαν καθόλου η επιδειξεις, η τιμές και η φασαρσία.

"Όταν έγινε η καταμαχία της "Ελλάς, οι άξιωματικοί του στόλου μας θέλησαν να του κάμουν ένα τιμητικό τραπέζι.

Ο Κουντουριώτης, όταν τού άκουσε αυτό, φώναξε στενοχωρημένος:

—Τι τού θέλετε αυτό; "Επειδή όμως οι άξιωματικοί επέμεναν, αναγκάστηκε να υποχωρήσει και να δεχθώ τού γεύμα. "Επάνω τού φαι, σηκώθηκε ο άντιναύαρχος και τόν προσεφώνησε.

Ο Κουντουριώτης πάλι στενοχωρήθηκε.

—Τι, και λόγους θά βγάλουμε τώρα!... φησίδουσε.

Κατάλαβε όμως ότι με τούδ τον προσφωνήσανε, έπρεπε να άντιφωνήσει κι' αυτός.

Ο Κουντουριώτης όμως δέν εινε οήττορας. Εινε άνθρωπος τών έργων, τής νήσις και όχι τών λόγων. Τέλος πάντων, με χίλια βάσανα, έβγαλε πέρα την άντιφωνήσή του, και όταν έτελειώσε, κίθησε κάτω άνακουνημένος, σαν να τελειώσε καμιά βαρειά και δύσκολη δουλειά, και σπρωγίζοντας τόν άρθρο ιδρωτά του, ειπε:

—Μωρέ, αυτή ήταν ναμαζία, κι' όχι ή άλλη!...

Μιά φορά ο Βενιζέλος λίγο έλειψε... να πιασθή στα χέρια με τόν φίλο του και φίλο μας Κλεμανσό, όταν ο "Πίγρης ήταν πρωθυπουργός της Γαλλίας κι' ο Βενιζέλος πρωθυπουργός της "Ελλάδος. Νά πώς ο ίδιος ο Βενιζέλος διηγείται τού επεισοδίου αυτό:

—Τόν "Οκτώβριο του 1917, όταν έσχημάτισε την κυβέρνηση του ο Κλεμανσό, μετά την παραίτηση του Παινλεβέ, κίνησε από τας "Αθήνας και πήγα στο Παρίσι, για να τόν δω και να τού ξηρήσω τή συνδρομή του εις οικονομικά μέσα και ιδίως εις όπλα πολέμου, για να συμπληρώσω τή γενική έπιστολέυσι της "Ελλάδος. Συνεδεινόμενος λοιπόν από τόν πρεσβυτή μας στο Παρίσι κ. Ρομάνο, επισκεπήθηκα τόν Κλεμανσό, στο γραφείο τού ύπουργείου τών Στρατιωτικών. "Έτσι από τής πρώτης συζητήσεως, τού έξήγησα τί ένασχισίς μιάς χρειάζονταν για να επιστρατευθώμε και χίμεις. "Αντί να μού άπαντήση σ' αυτό ο Κλεμανσό, τόν ειδα να περτάει άπάνω και να μού φωνάζει:

—Τολμάτε να μού ζητάτε βοήθεια, άφού πέρισι ακόμα μού σκοτώσατε τούς ναύτες μου στην "Αθήνα!...

—"Εγώ έμεινα κατάπληκτος. Δέν έπίστευα στ' αυτιά μου. "ΕΞαγνα με πήρε και μένα ο θυμός και τού φώναξα κι' εγώ:

—Και πώς τολμάτε να ζητάτε εύθυνος για δια αυτά, από έμένα, τού όποιου οι φίλοι έπίστησαν συγχώρονς με τούς ναύτες σας και έξ αίτίας τών κακών ενεργειών τής χώρας σας, την ίδια άντίθεσιν, και πληρωθήκατε και σκοτώθηκαν!... Μου προσεβόησε κατάπληξ, χωρίς πόδες, τα λόγια που ειπατε!...

—Τά λόγια αυτά άνηκαν περισσότερο τόν Κλεμανσό. Και ή σκηπή πήρε μιά άνησυχαστική τροπή. Ο Κλεμανσό σηκώθηκε από τού γραφείο

ερυθριάσας, άφησε τόν Βύρωνα κ' δδύνην.

Είς τού γεννάδα την μορφή η έκπληξις έφάνη: Φεύ! έξέλεπε την Βύρωνας, άντι τού Δηληγιαίνην νομοετασιαν. "Επαρχος ν' αναγινώσκη έτη!

Και ο γραφικός έκπικε κατώτερα με βλέπει.

Γρήγορα όμως ο "Αχιλλεύς Παράδωχος παρήσθε τή δημοσία θεός, έγύρισε στην αγαπημένη του "Αθήνα και ζούσε σάν άληθινός ποιητής, με τή Μοίσα του και με τόν ερατεινόν του — όπως άνόμασε τόν κορφ. "Αλλοστε τα βιβλία του μοχαπολιώτην. Η έκδοσις τών "Απάντων τών ήταν εργαλογόνων γεγονόσι, άνευ προσημωμένων, γράφει ο κ. "Ιω. Λαμβέργιος. Τα βιβλία του γίνονταν άνάσταστα από τού Πανελλήνιον. Οι θαυμασταί του έληθονταν δια ήθελε καθένας. Ο Κωνστ. Ζάπτας, για ένα αντίτιμο, έμέτρησε στόν ποιητή 10.000 χρυσά φράγκα, δηλαδή 80.000 σημερινές δραχμές! Κι' ο "Αχιλλεύς δέν καταδέχονταν πειά τού εμψάριου της "Ψωροκώστανας. "Επαινε και σκαρπώσε τού χωρισμά με τούδ του χέρια. Τέτοια δόξα, τέτοια κέρδη, δέν τού ειδα ποτέ κανένας άλλος ποιητής στην "Ελλάδα!...

του, με τού χέρια τεντωμένα, διευθύνόμενος προς θιέ, και εγώ πάλι σηκώθηκα από τού καθισμά μου και διευθύνοντο προς αυτόν, φωνάζοντας. Είμαστε και οι δύο τώσον έξερεθημένοι, έστε φοβόμασθε ότι άσφαλώς θά φτάναμε και στα χέρια ίσως, άν ο κ. Ρομάνος δέν έτρεχε να συγκρατήση τόν Κλεμανσό και ο παρερισκόμενος γραμματεύς του Κλεμανσό δέν παρενέβαινε, για να συγκρατήση έμένα. "Έτσι χωριστήκαμε, χωρίς σχεδόν ν' αποχωρηστούμε. Τό βράδυ όμως τής ίδιας ημέρας ο Κλεμανσό μού έστειλε ένα γράμμα, στο όποιο μού έγγραψε ότι άναγνώσκει τού άδικού του και μού άνεκοίνωσε συγχώρονς ότι έδωσε στις άρμόδιες ύπηρεσιές έντολή να μιά παρασώχουν τας βοηθείας, τών όποιων είχαμεν άνάγκη.

—Κι' από τότε, έπαύεται ο Βενιζέλος, τα...επιτάξαμε!...

"Όταν ήταν βασιλεύς ο "Όθων, ο στρατηγός Γαρθκιώτης Γρίβας ήταν πανίσχυρος και στόν στρατό και στην πολιτική. Για τούτο λοιπόν όλοι οι πατριώτες του, οι Αλταλιωκαριάνες, όταν θέλανε τίποτα, έγγραφαν σ' αυτόν. Τά περισσότερα γράμματα, που λάβαινε την έποχή αυτή ο Γαρθκιώτης, ήταν σχετικά με τόν ειρηνοδίκη "Αγρινίου, τού όποιου οι "Αγρινιώτες ζητούσαν και άπατοσών την μετάθεσή του.

Γνώριζε λοιπόν μιά μέρα και ο Γαρθκιώτης Γρίβας, και λέει στόν γραμματέα του, τόν άνθητολογοό Βασιλειάδη:

—Αυτοί οι πατριώτες μου ζητούν καλά και σώνει να τούς μεταθέσω τόν ειρηνοδίκη. Σίγουρα ο ειρηνοδίκης αυτός θά εινε κανένας εύσυνείδητος υπάλληλος, για να μη τόν θέλουν και να τά έχουν έτσι έναντιόν του. Γράψτε, λοιπόν, μιά έπιστολή στόν ύπουργό τής Δικαιοσύνης: Γεώργη Ράλλη και παρακαλέστε τον, από μέρα μού, να τόν μεταθέση, κι' άργό ερω θά φροντίσω εγώ να τόν ικανοποιήσω καλύτερα...

Και ο Βασιλειάδης έγγραψε άμέσως την έξις έπιστολή, όπως τού την άπτηρούσε ο Γρίβας.

—"Αδερφέ Γεώργη, Μ' έβαλαν με τού γράμματα πολλοί φίλοι μου, από τού "Αγρινίου. Θέλουν να διώξω τόν ειρηνοδίκη... Τόν άνήρωκα ούτε τόν ξέρω, ούτε φίλο τόν έχω. Μού φαρόσθηκαν οι δικαί μου να τόν διώξω. Με κάθε ταχυρόμετο λαβαίνα δυό και τρία γράμματα γι' αυτόν. Κάμε μου λοιπόν τή χάρη να τόν μεταθέσει, σε καλύτερο όμως ειρηνοδίκη, για να μη μού άνομασθή τή τόν πατέρα, και άργότερα θά φροντίσω για την προσαγωγή του.

Στρατηγός κλπ.

Ο ύπουργός τής Δικαιοσύνης έκανε άμέσως τού διάταγμα της μεταθέσεως και τού υπέβαλλε στόν βασιλέα "Όθωνα. "Αλλά τούδ έπιστολή τού ειρηνοδίκη τής Δικαιοσύνης:

—Η είδαίτερος πληροφορούσε μου εινε πολύ ειλικρινές για τόν εύσυνείδητον αυτόν ειρηνοδίκη!...

"Όταν ο άξιωματικός έπασα, να γραφεί και τού τυπογραφεία τής "Ακροπόλεως, θυμωθέντες για όσες αλήθειες τούς έγγραφε, ο Γαρθκιώτης έλειπε στην Εύρώπη, διήυθησε δέ τότε την "Ακρόπολις ο Ρεπούλης. "Όταν ο Ρεπούλης έμαθε την καταστροφή και πήγε στην "Ακρόπολις και τού είδε όλα άνω-κάτω, σλαμμένα και σχισμένα, ειπε:

—Και έπει τών έρεσιών άκούη, πού άκούεσαν, θά καθίσωμεν, αλλά δέν θά κλαύσωμεν, όπως ο "Ιερωμάς. Θά τούς τού ζανωτούμε, να, θά τούς τού ζανωτούμε, και θά τούς τού κανατίσωμε και δέν θά παύσωμεν λέγοντες, ως να μούσ πούσσε τού κεφάλι!...

Κάθισε κατόπιν σ' ένα τακαμάρι γραφείο, πήρε την πένα, ζήτησε ένα καλαμάρι και έγγραψε τού περίφημο εκείνο άρθρο, "Μετά την καταστροφή.

"Όταν δέ τηλεγραφήθηκε στόν Γαρθκιώτη, στο Λονδίνο, ή καταστροφή τής "Ακροπόλεως και τού σπιτιού του, αυτός άπάντησε με τού έξις λακωνικό τηλεγράφημα:

"Έχει ο Θεός!..."

Κατά τού τέλος του έτους 1928 η εφημερίδες έζητήσαν τίς γνώμεις τών διαφόρων έξεργώντων στην πολιτική, την διανόση, τίς τέχνες και τίς έπιστήμες "Ελλήνων, περι τού πώς κρινόντο τού έτος που πέρασε.

Κάθε ένας από τούς έξεργάσαντες, λοιπόν, ειπε τού μακρό και τού κοντό του. Μόνο ο συμπαιθέστατος Μπαρταχαράλαμπος Βοΐκας, ο σημερινός πρόεδρος τής Βουλής, ειπε τού έξις ώραία:

—Τό 1928 φεύγον, μού άφηνη τού παλαιών ημερολόγιόν του, τού όποιον μιάς εινε πλέον...άχρηστο!...